

HOGESCHOOL ROTTERDAM

Beschrijving leertraject Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB), inclusief de Basis Kwalificatie Examinering (BKE)

Klik op een van onderstaande linken om direct naar het betreffende onderdeel te gaan:

- [aansluiting BDB \(inclusief BKE\) op onderwijs- en personeelsbeleid](#)
- [opzet leertraject BDB \(inclusief BKE\)](#)
- [toetsing en beoordeling van de BDB \(inclusief BKE\)](#)
- [opzet traject basis kwalificatie examinering \(BKE\)](#)

AANSLUITING BDB (INCLUSIEF BKE) OP ONDERWIJS- EN PERSONEELSBELEID

DOELGROEP / TOELATINGSEISEN

Beleid ten aanzien van nieuwe docenten

Nieuwe docenten zonder onderwijsbevoegdheid dienen de opleiding BDB te volgen. Dit gebeurt in het tweede werkzame jaar.

Beleid ten aanzien van zittende docenten

Sinds beginjaren 2000 heeft de hogeschool de BDB verplicht gesteld voor zittende docenten. De onderwijsbevoegdheid, regulier of BDB, is al jaren voorwaarde voor vaste aanstelling.

DIDACTISCHE BEKWAAMHEID

De hogeschool hanteert bepaalde criteria om de didactische bekwaamheid van nieuwe en zittende docenten vast te stellen. Allereerst wordt vastgesteld of de docent wel of geen onderwijsbevoegdheid heeft. Als de docent geen bevoegdheid heeft, is hij/zij verplicht de opleiding BDB te volgen. Als de docent wel een bevoegdheid heeft, hoeft hij/zij geen opleiding BDB te volgen.

Een behaald BDB-certificaat bij een andere hogeschool wordt erkend, als de inhoud en omvang van deze opleiding overkomt met de eisen van BDB Hogeschool Rotterdam.

Voor docenten met een aanstelling > 0.2 fte is het verplicht een opleiding BDB te volgen, als de docent geen onderwijsbevoegdheid heeft.

INTAKE

Aan het begin van het opleidingstraject wordt een intake afgenomen. Doel van de intake is om kennis te maken en om te informeren over de inhoud en werkwijze van de opleiding en over de persoonlijke leerdoelen. De intake wordt afgenomen in de vorm van een vragenlijst en een gesprek door een docent van de opleiding BDB.

MAATWERK

Het is niet mogelijk om voor individuele deelnemers het traject aan te passen. Voor docenten met ruime ervaring bestaat wel de mogelijkheid om de BDB via een individueel traject te behalen. Na een intake bereiden de deelnemers zich dan voor op de eindbeoordeling, die gelijk is aan de beoordeling van de opleiding BDB.

ANDERSTALIGHEID

Het traject kan in het Engels worden gevolgd.

OPZET LEERTRAJECT BDB (INCLUSIEF BKE)

ORGANISATIE

- De HR Academie is eigenaar en eindverantwoordelijk voor het hele traject.
- De hogeschool biedt een eigen opleidingstraject aan voor de BDB, de opleiding BDB.
- De HR Academie is verantwoordelijk voor de organisatie van het traject.
- Het traject wordt centraal georganiseerd.
- Het traject wordt uitgevoerd door opleiders van Hogeschool Rotterdam.

LEERDOELEN / BEKWAAMHEID

Het traject is afgestemd op de leerdoelen/bekwaamheid, zoals vastgelegd in het Protocol BDB (doceren, begeleiden van studenten, ontwerpen van onderwijs, toetsen en professioneel docentschap). De eindkwalificaties zijn beschreven in 5 segmenten: Professionele identiteit, Didactisch bekwaam, Pedagogisch bekwaam, Vakexpert en Organisatorisch bekwaam. Het accent ligt op de eerste drie segmenten.

PROGRAMMA

De uitgangspunten voor het opleidingsprogramma zijn gebaseerd op Bouwstenen voor High Impact Learning (Dochy, Bergemans, Koenen, & Segers, 2015). Kernwoorden hierin zijn: urgent, divers, lerende gemeenschap, betekenisvol en actueel. Dit betekent dat het beginniveau van de docent uitgangspunt vormt voor het leerproces in de opleiding en dat gewerkt wordt met actuele casussen uit de eigen praktijk van docenten. Docenten werken aan individuele opdrachten, maar in leerwerkgroepen worden kennis en ervaring gedeeld en ondersteunen docenten elkaar.

Reflectie op de eigen ontwikkeling door middel van een terugkerend zelfassessment en feedback van de opleider zijn richtinggevend voor de keuzen die de docent maakt ten behoeve van zijn ontwikkeling. Voor BDB- en BKE-certificering is een eindopdracht geformuleerd waarmee de docent minimaal aantoont de eindkwalificaties van de basisopleiding te hebben gehaald. De vijf segmenten van het segmentenmodel beschrijven de eindkwalificaties van de basisopleiding die leiden tot certificering.

Belangrijke onderdelen uit het vaste programma zijn:

- Lesvoorbereiding waarbij leerdoelen, toetsing en onderwijsactiviteiten op elkaar aansluiten.
- Toetsen analyseren, ontwerpen, uitvoeren, evalueren en verbeteren.
- Onderwijs uitvoeren, zowel lessen als begeleiding.
- Leerprocessen en het stimuleren van diepgaand leren.
- Aansluiten bij studenten en ze uitdagen om hun talenten en drijfveren in te zetten.
- Rekening houden met verschillen en werken aan een inclusieve klas.

- Coachen van studenten.
- Het eigen handelen kritisch analyseren en verder ontwikkelen.
- Ontwikkelen van een eigen visie op doceren en het docentschap.

Daarbij wordt steeds aangesloten op situaties uit de eigen werkpraktijk en aandacht besteed aan onderbouwing vanuit literatuur.

DUUR EN OMVANG

De totale studiebelasting is 240 uur. Daarnaast hebben docenten voor minimaal 100 uur taken op het gebied van lesgeven, begeleiden en toetsen.

De doorlooptijd is een semester.

CURSUSMATERIAAL

Het cursusmateriaal bestaat uit een Opleidingsgids, een online leeromgeving en onderstaande boeken:

- Biggs, J.T. & Tang, C. (2011). Teaching for quality learning at university. Open University Press. Hogeschool Rotterdam. (2016).
- Onderwijsvisie. <https://www.hogeschoolrotterdam.nl/hogeschool/over-ons/onderwijsvisie/> Kralingen van, R., & Geerts, W. (2015).
- Docent! Didactiek en praktijk in het hoger onderwijs. Uitgeverij Coutinho. Van Berkel, H., Bax, H., & Joosten-ten Brinke, D. (2017).
- Toetsen in het hoger onderwijs. Bohn Stafleu van Loghum. Voerman, L., & Faber, F. (2019).
- Didactisch Coachen. Hoge verwachtingen concreet maken met behulp van feedback, vragen en aanwijzingen. De Weijer Uitgeverij.

TOETSING EN BEOORDELING VAN DE BDB (INCLUSIEF BKE)

TOETSING EN BEOORDELING

De toetsing van de Basisopleiding Didactiek doet recht aan de geformuleerde uitgangspunten van leren: urgent, divers, lerende gemeenschap, betekenisvol en actueel. De vijf segmenten van het segmentenmodel beschrijven de eindkwalificaties van de basisopleiding die leiden tot certificering.

Met de certificering zijn de basisvaardigheden aangetoond om als reflectieve professional verder door te ontwikkelen naar het niveau 'gevorderd docent'.

De principes van programmatisch toetsen (Van der Vleuten, 2012; <https://lerenvantoetsen.com/symposium-3-juni-2016/>) zijn vertaald in de volgende uitgangspunten:

- Er wordt gebruikgemaakt van vele feedbackmomenten voordat een eindbeoordeling plaatsvindt.
- Bij de feedback staat het leren van de docenten voorop.
- De deelnemende docent houdt de eigen voortgang bij in een portfolio.
- De opleider heeft een begeleidende rol en geeft uiteindelijk een advies aan de beoordelingscommissie.

Gedurende de opleiding wordt gewerkt aan een professioneel portret met ondersteunend bewijsmateriaal. Het portret van de professionele ontwikkeling bevat in ieder geval drie verplichten bewijzen:

- Lesvoorbereiding
- Lesfragment en analyse
- Toetsanalyse

Daarnaast wordt gedurende de opleiding gewerkt aan opdrachten die corresponderen met de eindkwalificaties uit het segmentenmodel. Deze opdrachten zijn niet kwalificerend en hebben vooral een formatieve functie: het verkrijgen van feedback op het leerproces.

Het assessment bestaat uit een professioneel portret en een criterium gericht interview (CGI). Het CGI wordt uitgevoerd door middel van een assessmentgesprek met twee assessoren van de HR Academie.

CERTIFICERING

Deelnemers ontvangen een BDB (inclusief BKE) certificaat.

Voorwaarde om een certificaat te ontvangen is een voldoende beoordeling van het assessment.

De certificering heeft een onbepaalde geldigheidsduur.

Het certificaat wordt afgegeven door de dienst Onderwijs en Ontwikkeling. Deze dienst draagt het CIIO keurmerk.

OPZET TRAJECT BASIS KWALIFICATIE EXAMINERING (BKE)

DOELGROEP / TOELATINGSEISEN

Beleid ten aanzien van nieuwe docenten

Iedere nieuwe docent van de hogeschool met een aanstelling > 0.2 fte volgt de BKE in de BDB- opleiding.

Beleid ten aanzien van zittende docenten

Alle andere docenten van de hogeschool met een aanstelling > 0.2 fte volgen het BKE-traject.

TOETSDESKUNDIGHEID

De hogeschool hanteert een rubric om de toetsdeskundigheid van nieuwe of zittende docenten vast te stellen. Een BKE-certificaat dat behaald is bij een andere hogeschool wordt erkend. Er zijn geen docentfuncties waarvoor het niet noodzakelijk is een BKE-traject te volgen.

ZELFSTUDIE

Docenten kunnen met behulp van een online leeromgeving zelfstandig werken aan de BKE.

MAATWERK

Het traject is een maatwerktraject voor (een deel van) het team binnen het kader BKE van de hogeschool. Het assessment is voor alle docenten gelijk, de professionalisering is maatwerk.

ANDERSTALIGHEID

Het traject kan ook in het Engels worden gevolgd.

ORGANISATIE

- HR Academie is eigenaar en eindverantwoordelijk voor het BKE-traject.
- De expertisegroep Toetsen en beoordelen is verantwoordelijk voor de inhoud van het traject.
- HR Academie is verantwoordelijk voor de organisatie van het traject.
- Het traject kan zowel zelfstandig als met een (deel van een) team worden gevolgd. Het assessment wordt centraal uitgevoerd. De uitvoering vindt plaats door interne deskundigen.
- Het assessment bestaat uit een BKE portfolio en een criteriumgericht interview (CGI). Het CGI wordt uitgevoerd door twee onafhankelijke assessoren van de afdeling Onderwijskwaliteit en Personeel van de dienst Onderwijs en Ontwikkeling. Deze dienst draagt het CIOO keurmerk.

LEERUITKOMSTEN / INDICATOREN

Het traject is afgestemd op de landelijke kwaliteiten (Vereniging Hogescholen, 2020).

PROGRAMMA

- Het traject bestaat uit een cursus in 5 dagen, teambegeleiding of zelfstudie.
- Er wordt gewerkt vanuit het onderwijsconcept van ervaringsgericht leren.
- De begeleiding in het programma is georganiseerd door middel van feedback van collega's en deskundigen.
- De volgende thema's komen aan de orde:
  - Afnemen, beoordelen, verwerken, analyseren en verbeteren.
- De volgorde waarin de onderdelen worden behandeld is registreren, communiceren, evalueren van de hele toetscyclus.
- Er wordt een variëteit aan werkvormen gehanteerd.

DUUR EN OMVANG

De studiebelasting is 56 uur voorbereiding, 12 uur assessment.

CURSUSMATERIAAL

Het cursusmateriaal bestaat uit handleidingen, literatuur, kennisclips en format BKE portfolio.

TOETSING EN BEOORDELING

Er vindt toetsing van het traject op leeruitkomsten plaats.

Beoordeling vindt plaats op basis van een portfolio en een criteriumgericht interview (CGI). Onderdelen van het portfolio zijn een evaluatie en verbetering van een toets (hele toetscyclus). In het assessmentgesprek wordt minimaal doorggevraagd naar indicatoren die nog niet helder uit het portfolio zijn aangetoond.

Het CGI wordt uitgevoerd door twee onafhankelijke assessoren van de afdeling Onderwijskwaliteit en Personeel van de dienst Onderwijs en Ontwikkeling. Deze dienst draagt het CIIO keurmerk.

CERTIFICERING

Deelnemers ontvangen een certificaat. De certificering heeft een onbepaalde geldigheidsduur. Het certificaat wordt afgegeven door de afdeling Onderwijskwaliteit en Personeel van de dienst Onderwijs en Ontwikkeling. Deze dienst draagt het CIIO keurmerk.